

Halti kvenkultursenter IKS

Årsmelding 2009

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
Om Halti Kvenkultursenter IKS	2
Representantskapet for Halti kvenkultursenter IKS	2
Styret for Halti kvenkultursenter IKS	3
Ansatte	3
Aktiviteter i 2009	3
Opprettelse av interkommunalt selskap	3
Registrering av firma.....	3
Baaskifestivalen 2009	4
Reisabadstua	4
Kvenkulturprosjekt.....	5
Samarbeid.....	6
Egne arrangement, møtevirksomhet, seminarer og konferanser.....	7
Økonomi.....	8
Avslutning.....	8

Innledning

Dette er den første årsmeldingen til Halti Kvenkultursenter IKS. Selskapsavtalen til Halti kvenkultursenter IKS ble godkjent i mars 2009, og senteret har vært delvis i drift siden 1. april 2009. Johanne Sommersæter har fungert som daglig leder frem til 1. september, da Lisa Vangen overtok stillingen som konstituert daglig leder. Vi er imidlertid fortsatt et SUS, selskap under stiftelse, da formaliteter angående opprettelsen av selskapet ikke er gått i orden.

Om Halti Kvenkultursenter IKS

Senteret har som formål:

- Å bidra til at flere kvener i Troms, og spesielt i Nord-Troms, behersker det kvenske språket
- Å dokumentere og formidle kunnskap om den kvenske befolkningen
- Å arbeide for at kvenske rettigheter i henhold til internasjonale konvensjoner overholdes
- Å synliggjøre kvensk språk og kultur i offentlig sammenheng
- Kursvirksomhet i kvensk språk, kultur, håndverks- og næringstradisjoner
- Å bidra til at den kvenske befolkningen kjenner sin historie og sine røtter
- Å arbeide for at det skapes nisjeprodukter innen reiseliv og annet næringsliv med grunnlag i kvensk kultur historie i kommunene i Nord-Troms
- Skape samarbeid og nettverk mellom den kvenske befolkningen på Nordkalotten, samt mellom den kvenske befolkningen og andre minoriteter

Halti kvenkultursenter IKS er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29.01.99. Halti kvenkultursenter IKS eies av kommunene: Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænavangen og Troms fylkeskommune. Selskapets hovedkontor er i Nordreisa kommune.

Halti Kvenkultursenter skal være en inkubator og regional møteplass for å styrke og revitalisere kvensk språk, kultur, næringstradisjoner og rettigheter for den kvenske befolkningen i Nord-Troms, men også i hele Troms fylke. Den kvenske befolkningens historie og bakgrunn skal skape aktiviteter og nye nisjeprodukter i fremtidig kultur- og næringsvirksomhet i alle kommunene i Nord-Troms. Kvenkultursenteret skal både drive tradisjonell formidling av kvenenes historie, stimulere dagens barn og unge til tilhørighet med den kvenske kulturen og lage visjoner for fremtidige generasjoners tilknytning til kvensk språk, kultur og tradisjoner. Et viktig mål for Kvenkultursenteret er å synliggjøre den kvenske kulturen i alle sammenhenger.

Representantskapet for Halti kvenkultursenter IKS

Troms fylkeskommune: Eskild Johansen, varamedlem: Eva Solstad

Storfjord kommune: Ilmar Monlund, varamedlem: Tore Isaksen

Lyngen kommune: Irene Sørensen, varamedlem: Rolf Johansen

Kåfjord kommune: Bjørn Inge Moe, varamedlem: Rita Mathisen

Nordreisa kommune og leder av repr.: Inger Birkelund, varamedlem: Odd Erik Hansen

Kvænangen kommune: Trygve Enoksen, varamedlem: John Helland

Skjervøy kommune: Einar Lauritsen, varamedlem: Ingrid Lønhaug

Styret for Halti kvenkultursenter IKS

Troms fylkeskommunes representant og leder av styret: Sigrund Hestdal,

varamedlem: Jan Egil Johansen, Kvænangen

Nestleder: Per Ingvald Johansen, Kåfjord. Personlig varamedlem: Inger Marie Åsli, Kåfjord.

Styremedlem Kari Monlund, Storfjord. Personlig varamedlem: Morten Fredriksen, Nordreisa.

Styremedlem Søren Sørensen, Lyngen. Personlig varamedlem: Ingunn Karlsen, Lyngen.

Styremedlem Anne Gerd Jonassen, Kvænangen. Personlig varamedlem: Maria Olaussen, Kvænangen.

Ansatte

Johanne Sommersæter var ansatt som prosjektleder for Kvenkultursenteret fram til 1. september. Da gikk Lisa Vangen inn i stillingen som konstituert daglig leder fram til 1. januar. På styremøtet 11.12.09 ble dette engasjementet forlenget til 31.mars 2010. Vangen arbeider i 60 % stilling. Hun har arbeidstid en dag i uka i Nordreisa, og resten fra kontor i Mandalen.

Aktiviteter i 2009

Opprettelse av interkommunalt selskap

Halti kvenkultursenter har gått fra å være en del av aksjeselskapet Halti nasjonalpark- og kvenkultursenter til å bli et interkommunalt selskap. Alle Nord- Troms kommunene og Troms fylkeskommune har gått inn på eiersiden, og utformingen av selskapsavtalen ble godkjent 10. mars 2009. Etter dette skulle alle eierkommunene vedta Selskapsavtalen i sine respektive kommunestyre, og utnevne representant til representantskapet. I avtalen inngår bestemmelser om selskapets økonomi, og eiere skal betale fondstilskudd og driftstilskudd.

Registrering av firma

For å få registrert selskapet i Brønnøysund, må alle kommunene ha godkjent Selskapsavtalen og betalt fondsmidler. Dette har tatt tid, og arbeidet med å registrere Halti kvenkultursenter IKS i Brønnøysundsregistrene har vært en stor utfordring som vi ikke kom i land med i løpet av året.

Skjervøy vedtok Selskapsavtalen i kommunestyremøte 17.12.09. De hadde ikke avsatt midler til drift for 2009, og de har kun betalt fondsmidler.

Den 22. januar 2010 hadde alle kommunene gjort sine innbetalinger for 2009 til Halti Kvenkultursenter IKS. Dette betyr at vi nå er klare for å registrere selskapet i Brønnøysund, og engasjere egen regnskapsfører og revisor.

Baaskifestivalen 2009

Det var stor usikkerhet om prosjektleder for kvenkulturprosjektet, som ble avsluttet 31.12.08, skulle jobbe med Baaskifestivalen i 2009. Prosjektleder jobbet i halv stilling med opprettelsen av Halti kvenkultursenter IKS og delvis i en annen deltidsstilling med andre oppgaver. Halti kvenkultursenter IKS skulle etter planen være i drift fra 1. januar 2008, men ble forsinket og var ikke i full drift i full drift før i september i år.

Nordreisa kommune var fortsatt arrangør av festivalen, som ble planlagt og utført av leder av kvenkulturprosjektet, sammen med samarbeidspartnere og arbeidsgruppen. Prosjektleder for kvenkulturprosjektet hadde ansvar for festivalen, men det ble inngått en avtale med Kronebutikken om fordeling av oppgaver og ansvar.

Lise Jakobsen var medarbeider under festivalen i 2008. Videre var frilanser Johan Mathis Gaup til hjelp med å legge inn stoff på festivalens hjemmeside.

Før Baaskifestivalen var prosjektlederen i møte en rekke lag, foreninger og enkeltpersoner. Baaskifestivalen ble avholdt 8. – 14. juli. Festivalen var et meget vellykket arrangement. For ytterligere informasjon, se sluttrapport for Baaskifestivalen 2009 på vår hjemmeside www.kvenkultursenter.no

Reisabadstua

Halti kvenkultursenter har i samarbeid med andre aktører, hatt et prosjekt i 2009 om kvensk byggeskikk. I forbindelse med Baaskifestivalen 2009 ble det avholdt et seminar i kvensk byggeskikk hvor Ingebjørg Hage holdt foredrag om kvensk byggeskikk i Nord-Norge, med spesiell hovedvekt på Nord-Troms. Birger Nesholen holdt foredrag om røykbadstuer i Finnskogen og Finland. Arkitekt Geir Lyngsmark fortalte om tankene bak Halti II prosjektet. Konklusjonen som ble trukket var at man vanskelig kan si ekstakt hva som er kvensk byggeskikk, men at det finnes detaljer på bygninger som man kan si er kommet med den kvenske innvandringen.

Geir Lyngsmark, som er arkitekt, laget skisse til Reisabadstua. Arbeidsgruppa godkjente skisseprosjektet, og Beate Broström laget skisse av Reisabadstua i et miljø med utestamp og bålplass. Det kom henvendelser fra grendelagene i Sappen og Straumfjord med ønske om en slik badstue i bygder. I Straumfjord ønsket man badstua i tilknytning til grendehuset.

Halti Kvenkultursenter har mottatt 51 000,- i støtte fra Husbanken til dette prosjektet. Det er ønskelig med videreføring av dette prosjektet og bygging av Reisabadstua.

Det henvises til rapport for prosjektet for mer informasjon.

Kvenkulturprosjekt

Halti kvenkultursenter IKS søkte og fikk tildelt kr. 250.000 i støtte til prosjektet ”Dokumentasjon og formidling av kvenkulturen i Troms og holdningsskapende arbeid/revitalisering av kvensk kultur og språk i Nord-Troms” fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Prosjekttiden var fra 01.06.09 til 31.12.09, men det er søkt om 606 000,- til fortsettelse av prosjektet i 2010, og prosjektet er ønsket å vare ut 2011. Søknaden for 2010 er nå under behandling.

Prosjektet i 2009 har hatt som formål å dokumentere kvensk tilknytning i Nord- Troms, formidle informasjon om kvenene og deres rettigheter i henhold til Den europeiske minoritetspakten, samt å drive annen informasjonsformidling. Når det gjelder holdningsskapende arbeid som kan sies å være prosjektets hovedformål, så har resultatmålet vært at innbyggerne i regionen, spesielt barn og unge, skal få en positiv holdning til sin kvenske identitet, bli vant til å høre det kvenske språket og ha kunnskaper om kvensk kultur.

I prosjektperioden er det gjort en del konkrete tiltak, og det er lagt planer for kommende prosjektperiode.

Paaskiviikko

Vi har arbeidet med å inkludere eierkommunene i et fellesarrangement som skal foregå sommeren 2010. Det planlegges det en hel uke med kvenske kulturdager, kalt Paaskiviikko/Baaskiuka, rundt i Nord- Troms. Storfjord åpner med det første arrangementet mandag 7. Juni, så fortsetter Lyngen på tirsdag 8. juni, Kåfjord på onsdag 9. juni og Kvænangen på torsdag 10. juni. Helga forbeholdes Nordreisa som vertskommune for Halti kvenkultursenter 11.-13.juni.

Halti kvenkultursenter IKS anser Paaskiviikko som en meget sentral del i kvensk revitaliseringsprosess i Nord- Troms. Midler til selve gjennomføringen av kulturuka er søkt utenfor dette prosjektet, men planlegging og møtevirksomhet i forhold til Paaskiviikko vil være en del av prosjektets innhold.

Om alt går som planlagt, vil Paaskiviikko forene krefter som arbeider mot samme mål i Nord-Troms, og gjøre et felles løft for kvenkulturen.

Barn og unge

Det er opprettet kontakt med enkelte barnehager og kulturskoler i regionen, som har ført til at disse vil implementere kvensk språk og kultur i sitt arbeid. Daglig leder har sendt en liten kvensk ordliste til barnehagene i eierkommunene, samt sanger og regler til barnehager og

kulturskoler. Det er ønskelig at denne kontakten videreføres og utvikles til å gjelde flere institusjoner. Barn og unge vil også være en høyt prioritert målgruppe for Paaskiviikko.

Vi har planer om å opprette en språkleir for unge som har finsk i skolen i regionen, sammen med elever i Tornedalen som har meänkieli på skolen. Vi ønsker å planlegge videre dette i løpet av våren 2010, og få det gjennomført høsten 2010.

Kvensk språk

Halti kvenkultursenter IKS har arrangert språkkafe, og ønsker å gjøre dette til en månedlig aktivitet. Vi har tatt initiativ til kvenske salmekvelder i Kåfjord og Nordreisa, og kvensk-norsk gudstjeneste på Bergmo bedehus i forbindelse med Paaskiviikko, er avtalt.

Det er en målsetning å fremme kvensk språk, og dette arbeidet vil vi prioritere høyt i det videre arbeidet.

Det henvises til sluttrapport for kvenkulturprosjektet 2009 for mer informasjon.

Formidling, synliggjøring, dokumentasjon

Det er en viktig målsetting for prosjektet å dokumentere og formidle kvensk tilknytning i kommunene i Nord- Troms, formidle informasjon fra forskning og utredninger om kvensk språk og kultur og formidle informasjon om kvenene og deres rettigheter i henhold til den europeiske minoritetspakten til innbyggere og offentlige instanser.

Dette vil bli formidlet via Kvenkultursenterets nettside, og vil være tilgjengelig for publikum. Internett er en av våre viktigste kilder til informasjon i dagens samfunn. Det er lagt ut link til en dokumentarfilm om Charter for Regional or Minority Languages, med spesielt fokus på Nord- Sverige. Vi har lagt ut link til en artikkel om kvensk bosetting i Manndalen i Kåfjord, skrevet av Lisa Vangen. Artikkelen ble trykt i Årbok for Nord- Troms, Menneske og miljø. Artikkelen har skapt debatt om etnisk tilhørighet i lokalavisene, på diverse nettsider og på facebook.

Vi har også lagt ut linker til ordlister og orddatabaser i kvensk, meänkieli og nordfinsk, samt nettsteder spesielt for barn og ungdom.

Til arbeidet med nettstedet behøves bilder og andre illustrasjoner. Det planlegges innkjøp av dette. Det kan også være mulig å starte et prosjekt angående innsamling og digitalisering av bildemateriell i Nord- Sverige/ Nord- Finland.

I prosjektperioden har vi blitt kontaktet av institusjoner og privatpersoner også utenfor Nord- Troms som ønsker informasjon om og formidling av kvensk kultur. Disse henvendelsene har vi besvart eller videreformidlet.

Vi har ikke prioritert arbeidet med hjemmeside høyt i 2009, men i løpet av perioden 2010 vil vi utvikle vår hjemmeside til å bli en portal for kvenkultur i Troms.

Samarbeid

Vi ønsker å arbeide for å skape nettverk og samarbeid i den kvenske befolkningen, først og fremst i Nord- Troms, men også i Troms, Nord- Norge og Nordkalotten. Dette innebærer

arbeid mot de kvenske/ finske foreningene i regionen og samarbeid med øvrige kvenske foreninger og institusjoner i Norge og på Nordkalotten. Vi ønsker også å fremme samarbeid mellom kvener og andre minoritetsgrupper.

Det er tidligere avtalt at det skal inngås intensjonsavtale med Svenska Tornedalingers Riksförbund for å starte samarbeid på tvers av riksgrensen. Halti kvenkultursenter og Kvensk institutt har inngått en rammeavtale om samarbeid og fordeling av arbeidsoppgaver.

Vi anser et godt samarbeid med andre aktører som en av de viktigste forutsetningene for å lykkes. Å respektere forskjeller og verdsette likheter, mener vi er en holdning å strebe etter i arbeidet med kvensk revitalisering.

Egne arrangement, møtevirksomhet, seminarer og konferanser

Baaskifestivalen 2009

Se eget avsnitt.

Kvensk kulturkveld /Språkkafe

- 19. november i Halti- bygget. Her var det et svært bra oppmøte med 28-29 engasjerte mennesker. Årsaken til det gode oppmøtet var styret i Norske kveners forbunds tilstedeværelse.

Representantskapet

- 14. august i Nordreisa. Telefonmøte 18.august.
- 13. november i Olderdalen. Telefonmøte 24. november.

Det har vært et dårlig oppmøte på representantskapsmøtene. 13.11.09 var ikke representantskapet beslutningsdyktig på grunn av dette, og heller ikke på telefonmøtet i etterkant.

Paaskiviikko

Åpne møter i forbindelse med planlegging av Paaskiviikko 2010:

- Nordreisa 28. oktober
- Kåfjord 29. oktober
- Lyngen 4. november
- Storfjord 10. november
- Kvænangen 12. november

På disse møtene har det vært litt varierende oppmøte. I Kvænangen, Nordreisa og Storfjord var oppmøtet meget godt, og noe mindre i Kåfjord og Lyngen. Likevel ble det lagt planer for Baaskidager i alle kommuner.

Styremøter

- 9. oktober i Nordreisa
- 20. november i Nordreisa
- 11. desember i Nordreisa

Det har vært godt oppmøte på styremøtene.

Andre møter

Daglig leder og styreleder hadde møte med ordfører og rådmann i Skjervøy 11. desember.

Seminar

Daglig leder deltok på det 34. nordnorske historieseminar: Norsk -finske relasjoner som ble arrangert i Skibotn 25.-27. september.

Økonomi

At Kvenkultursenteret ikke har blitt registrert i Brønnøysund, har medført merarbeid på økonomisiden. På grunn av stor velvillighet fra Nordreisa kommune har vi likevel fått dette til å fungere. Nordreisa kommune har lagt ut for alle utgifter og ført regnskap for kvenkultursenter ut året. Dette er vi meget takknemlige for. Tilbakebetaling vil skje så snart vi får det formelle i orden med selskapsetableringen. Tilbakebetaling skjer fra driftsmidlene for 2009, samt midlene fra AID.

Dette har imidlertid medført at daglig leder ikke har hatt så god kontroll over økonomien som ønsket. Det skal bli en lettelse å få bedre system på økonomisiden med egen regnskapsfører og revisor.

Halti kvenkultursenter IKS fikk i sommer tildelt 250 000,- fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til prosjektet. For å få utbetalt disse midlene måtte vi ha et organisasjonsnummer, og dette måtte skje innen årsslutt. Brønnøysundsregistrene lot oss få bruke vårt midlertidige organisasjonsnummer til dette formål, og AID godtok utbetaling under disse forutsetningene. Dette var ingen selvfølge, og vi takker for deres store velvilje.

Halti kvenkultursenter IKS avventer spent behandlingen av vår søknad om støtte til prosjekt for 2010. Ved et positivt svar på denne søknaden, er vi klare til å engasjere daglig leder og språkmedarbeider i selskapet.

Avslutning

Halti kvenkultursenter IKS har hatt sitt første år som institusjon. Til tross for bytte av daglig leder og at de formelle sider ved opprettelsen av selskapet har tatt sin tid, så anser vi denne

oppstartfasen som vellykket. Første halvdel av året har det vært fokusert mest på de ytre rammene rundt institusjonen, mens vi i andre halvdel har konsentrert oss mer om innhold. Resultatet er at vi forlater 2009 med både rammer og innhold, om enn ferske sådanne.

I året som kommer vil hovedfokuset forsette å ligge på innholdssiden. Det er satt i gang bevegelser i det kvenske landskapet i Nord- Troms og Troms, og disse må vi følge opp slik at de blir varige. Interessen for det kvenske er våknet, og folks engasjement behøver respons. De aktiviteter vi planlegger for neste år vil bidra til å forsterke denne prosessen. Vi takker for det gamle året og ser frem mot et nytt!